

tegn

2/13 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Påskefest 2013

Påsken står for døren og i alle kirkene er det forberedt omfattende markeringer av høytiden. Se hele påskefestprogrammet på side 7-9.

Fasteaksjonen

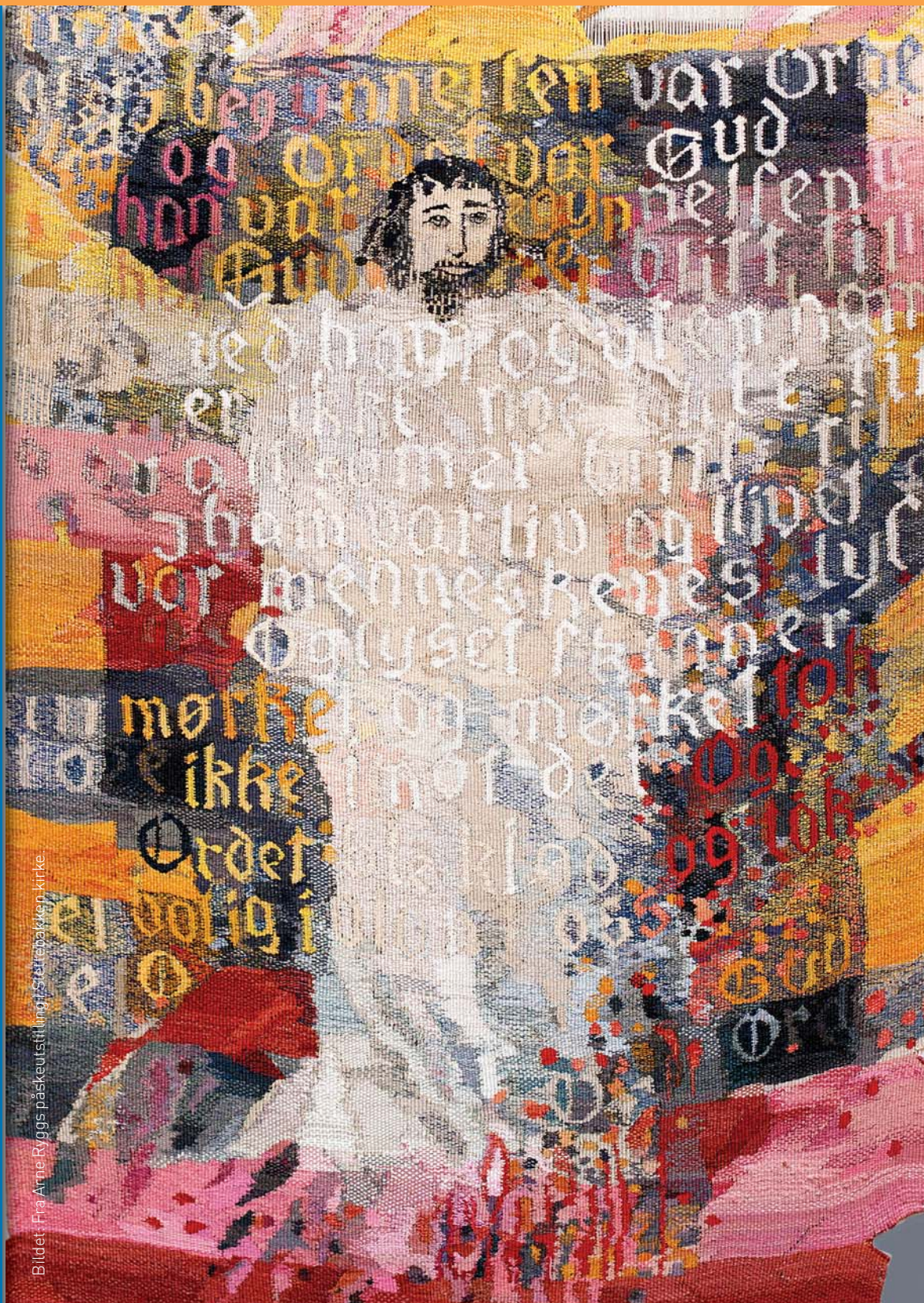
Stikkordet for årets fasteaksjon er «sammen forandre», men kan også leses som «sammen for andre». Begge deler er en god beskrivelse KNs arbeid, så ta godt i mot bøssebærerne! Side 10

Kledemysteriet

Likkledet i Torino har fascinert troende og splittet forskere og geistlige

i snart 700 år. Er dette Jesu likklede, eller står det en dyktig relikvieforfalsker bak? Side 11

Bildet: Fra Arne Ryggs påskeutstilling i Prestebakken kirke.

Sjef og Herre og Høytid

**Hva skal til for å bli en god sjef?
Overskriften sto der, på en av
nettavisene jeg kikket gjennom.**

REFLEKSJON AV BJØRN MOE

Jeg «scrollet» nedover artikkelen og fikk med meg de 10 punktene. Jeg husker bare to av dem: Dårlig sjef er du hvis du er mest opp-tatt av prosessene. Altså det viktigste er å få gjort jobben! Best sjef er du hvis du er opp-tatt av menneskene du jobber sammen med.

Påskan er her. Påske med ferietid. Med ski og Kvikk-Lunch. Kanskje en kjapp flytur til en storby. Eller byferie. Det heter det når vi ikke lenger prioriterer å pusse båten eller bruke skiene. Selvsagt dukker det opp en gudstjeneste eller to i statskanalen, gjerne «toppet» med midnattsmesse fra Peters-plassen. Hvis det er valgt ny pave da. Men til kirkene denne høytiden strømmes vi ikke. Det er noe som er litt komplisert med på-sken. Noe som ikke helt treffer oss på samme måte som i julen. Det er noe vi ikke så lett griper.

Hva er da denne høytiden; denne påskan? Jo, det er Jesus sin nytolking av historien om hvordan Gud frelste israelittene ut av Egypt. Denne gangen er Jesus det blod som frelser og hans oppstandelse er det lovende land. Gud gjør opp det som er gått galt for oss mennesker ved at hans Sønn dør, og så åpnes Gudsriket på en ny måte ved at Kristus står opp fra de døde. Og der han er, er også de som er hans.

Gud er opptatt av oss mennesker, så opp-tatt av oss at han selv dør. Gir sitt liv for oss, for så aldri å gi slipp på den som tror at dette er gjort nettopp for ham eller henne. Det høres for meg ut som en som er rimelig opptatt av mennesker. Når de første kristne skal skive og fortelle om Jesus så bruker de ikke ordet sjef, men de bruker et ord som rommer det samme; Herre. Maria Magdale-na var den første som møtte Sjefen etter opp-standelsen: «Jeg har sett Herren.» var hen-nes budskap til verden. Et budskap om ham som bryr seg. Ha en God påske. Ha en god Høytid. ●

Konfirmanter p

Med på turen 13. – 17. februar var 16 konfirmanter og 3 ledere fra Skjold menighet. Lederne var sogneprest Arne Brekke, leder i Ten Sing Marius Alexander Koch og kateket Margrete Stordal.

Vi var ikke alene, det var 40 fra Fana og 13 fra Sælen med også. Vi har hatt en tur spekket med inntrykk og opplevelser.

Sammen bodde vi på Sjømannskirken midt i hjertet av London. Jentene sov inne i kirkerommet, og på søndag ryddet vi rom-met til gudstjeneste. Det var en spesiell opplevelse. Ellers var sjømannskirken denne helgen full av konfirmanter som sov og bodde oppå hverandre, men der det er hjerterom er det husrom. Noen fant hver-andre og så ut til å være fornøyde med det.

Det var mange severdigheter vi skulle se, så dagene ble lange og spekket med program. Det ble arrangert en konkur-ranse om å se flest severdigheter i London, dette inspirerte oss til å se mest mulig. Vi så masse flott, som Big Ben, China Town, Buckingham Palace og mye, mye mer. Mot slutten av den ene dagen var noen litt slitne. Da var det godt å komme i Saint James Park. Der var det som den friske luf-ten og avbrekket fra bygninger og sever-digheter gav ny giv. I denne parken var det fullt av ville ekorn. Det gjorde til at noen prøvde å fange dem, mens de litt mer roli-ge gikk for å mate dem. Noen fikk matet dem fra hånden og fikk nærkontakt med dyr av tredje grad midt i tjukkeste Lon-don.

«Les Miserables» var noe helt annet enn på film. For en som ikke hadde sett musikal før var det en mektig opple-velse. Kvaliteten på scenekulisser var så sterk at det brente seg fast i minnet, og vi gikk alle og nynet på disse sangene et-ter musikalen.

Klar til å oppleve
«Les Miserables».

Som en liten notis til slutt må det jo nev-nes at det ble noe shopping. Enkelte ting er billigere i London og noen av oss måtte kjøpe ny sekk for å få alt med hjem. I en damebutikk var det mulig å se pene gutter i bar overkropp. Dette var veldig populært og gjorde at Arne ventet utenfor akkurat denne butikken, mens jentene hans stor-koste seg der inne.

Vi kom alle like hele hjem som da vi dro, men med noe mer bagasje og med flere venner og mange gode inntrykk. ●

Hilsen reiseleder Margrete Stordal

Th.: Alle Skjold-deltakerne
på plass i «London Eye».

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVETT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: tegnt@broadpark.no.

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontakt-informasjon: Se side 13

Sentralredaksjon: Kun henvendelser ang. fellesstoff til bladet (side 5-12). All annen kontakt: Se side 14.

Redaktør: Magne Fonn Hafskor tlf. 55 39 04 40 - eyecu@online.no

Produksjon: Dragefjellet - post@dragefjellet.no

Trykk: Bodoni

Annonser, fellessider (side 5-12):

Knut Sundt Rosenlund - 906 96 474 - costly@online.no

Annonser, lokalsider: Kontakt lokalredaksjonen.

Stoffdeadline neste nummer:

Mandag 21. mai

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag 4. juni

Møtekalender/utgivelsesplan:

Se facebook-gruppen «Informasjon menighetsblader Fana prosti»

å London-tur

Skjoldstock nærmer seg

11-14 april braker det løs. Da vil 105 konfirmanter jobbe iherdig i 4 dager for å gi deg en uforglemmelig konsertopplevelse. Ungdommene jobber nesten natt og dag for å få dette til. Ca. 40 frivillige som har opplevd dette før stiller gladelig opp for å bidra til å skape en flott konsert søndag den 14. april kl. 20.00. Det må også nevnes at det blir ung messe kl. 11.00 tidligere på dagen, så det er mulig å møte disse flotte ungdommene to ganger denne søndagen. Dette bør du få med deg om du har mulighet. ●

Fasteaksjonen med gullbarre

Fasteaksjonen banker på din dør 19. mars. Da vil konfirmanter og andre her i Skjold menighet gå rundt og samle inn penger til Kirkens Nødhjelp. Pengene går til KN sentralt, som fordeler ut pengene der de trengs mest. KN sin fasteaksjon er et fast program for konfirmentarbeidet, og vi er stolte av å være med i år også. I år vil vi levere ut 2 gullbarrer (et ark og en sjokolade) til noen tilfeldige i menigheten. De konfirmentene som banker på hos den som har gullbarren får sjokoladen. Klarer vi å finne begge gullbarrene får vi være med i en trekning og kanskje vinner vi pizza til alle konfirmentene. Vi vil oppfordre alle som har mulighet til å være med og gå med bøsser denne dagen! Møt opp i kirken kl. 17.00 den 19. mars. ●

Gospelnight/ «Kick off»

27. april blir det en gospel night hvor alle er hjertelig velkomne, men vi vil spesielt invitere neste års konfirmanter. Vi ønsker å gi deg en «lying start» på konfirmentåret. Programmet er ikke helt ferdig ennå, men det blir en kveld med mye fart og moro. Her får du mulighet til å høre om de ulike konfirmentgruppene, og du får se en liten videospinn fra de ulike gruppene. Dette blir bra! ●

ICA Supermarked

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

TORGALLMENNING 55 36 40 00
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

Hva skjer i tros- opplæringen framover? Hvem kan komme? Når?

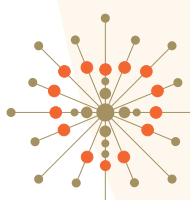
Skjold søndagsskole: Alle barn er hjertelig velkomne! Se eget program side 16 for tidspunkt.

Babysang: Du som har barn i alderen 0-1 år. Nye kurs begynner etter påske. Følg med på hjemmesiden, butikkoppslag osv. for oppstart. Ta gjerne kontakt med trosopplærer dersom du lurer på noe eller ønsker å melde deg på.

Tårnagenthelg: Alle som går i 3. klasse. 20. og 21. april. Invitasjon blir sendt til alle døpte når det nærmer seg. Er du ikke døpt i Skjold, er du likevel hjertelig velkommen til å delta!

Klubbkveld: Alle som går i 3. – 7. klasse. 3. mai. Mer info kommer etter hvert, følg med på hjemmesiden og tavleoppslag.

2-årssamling: Alle som er eller blir 2 år. 25. mai. Invitasjon blir sendt til alle døpte når det nærmer seg. Er ikke barnet ditt døpt i Skjold kirke, er han/hun likevel hjertelig velkommen!

 Har du spørsmål, eller ønsker å delta? Kontakt trosopplærer
Janne Torvestad på
telefon 55 59 71 17 eller e-post
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Babysang i kirkekjelleren

Tirsdag er en av dagene jeg gleder meg mest til. Da kommer nemlig 7-8 mødre sammen med barna sine til babysang.

AV TROSOPPLÆRER JANNE TORVESTAD

Vi samles i kirkekjelleren, og har en fin sangstund sammen. I tillegg til å synge spiller vi på rytmeegg, danser babysamba, blåser såpebobler og et blått silketeppe blir forandret til små og store bølger. Etter sangstunden drikker vi kaffe og prater sammen, og blir bedre kjent med hverandre.

Det er veldig fint å samles på denne måten. Det er fint å få formidle sangskatter, også kristne. Det er fint å se samspillet mellom mor og barn, og hvordan barna koser seg når mamma synger til dem. Det

er fint å bli kjent med mødrene, og se mødrene bli kjent med hverandre.

17. mars skal de som er med på babysang-kurset være med på en gudstjeneste. Da skal vi synge og vise fram noe av det vi driver med på babysang. Etter påske starter vi med nytt kurs, ta gjerne kontakt dersom du ønsker å være med (fedre er også velkomne). Helt til slutt vil jeg anbefale to fine cd-er som jeg bruker på babysang, «Gynge lite grann» som er utgitt fra IKO-forlaget, og Frelsesarmeens cd «Bom chicka bom». Og så vil jeg oppfordre deg til å synge med barnet ditt, mor og fars stemme er de vakreste stemmene et barn kan høre. ●

Fireåringer i kirken

I januar troppet rundt 20 glade fireåringer og nestenfireåringer opp sammen med mammaer og pappaer i kirkekjelleren, klare for 4-årsklubb.

AV TROSOPPLÆRER JANNE TORVESTAD

Vi har vært sammen fire tirsdager og på en familiegudstjeneste, og hatt det veldig kjekt. Barna har fått blitt kjent med Noah og dyrene i arken, vi har sett Sakkeus klatre høyt opp i et morbætre for å se Jesus, og vi har blitt kjent med den flotte kirken vår. Barna har laget flotte rammer med en kveldsbønn inni, som de fikk ta med seg hjem. Vi har spist kveldsmat sammen og sunget fine sanger, og på gudstjenesten fikk barna en flott bok som heter «Min kirkebok».

En tirsdag skjedde det noe spesielt i kirken. Da vi skulle ha klubb kom det plutselig en sjørøver som lette etter en skatt. De små sjørøverne i klubben fikk være med på skattejakt, og til slutt fant vi en skattkiste

med gullpenger og hjerter som skulle fortelle oss at Jesus er glad i oss. Selv om vi ikke ser ham med øynene våre, er Jesus her sammen med oss og passer på oss. Er ikke det fint å tenke på?

Takk til alle som har vært med i klubb, håper vi ses i kirken. Så gleder jeg meg til å møte nye fireåringer i høst!

«Kjære Gud jeg har det godt
Takk for alt som jeg har fått
Du er god, du holder av meg
Takk at du går aldri fra meg
Pass på liten og på stor,
Gud bevare far og mor
Og alle barn på jord.» ●

BYGGMESTER
ERLING VALDE A/S
ALT I TØMMER- OG INNREDNINGSARBEIDER
Smøråsvn. 22 - Telefon 55 13 05 80

VI LEVERER I HELE BERGEN!

TOPPE BLOMSTER
www.toppeblomster.no
Kilden Senter 55 13 71 56 Qasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Asane Senter 55 18 36 25

Sofus
FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Björgvin kirkeakademi: Etiske dilemmaer og keltisk spiritualitet

Björgvin kirkeakademi innbyr til to foredrag denne våren.

17. april forteller Harald Holtet om keltisk spiritualitet, og 20. mars blir det foredrag om medisinsk etikk ved Ingrid Miljeteig.

• *Hvordan kan vi bruke våre begrensede ressurser på en rettferdig måte? Bør unge prio-*

riteres fremfor eldre? Hva er nytteløs behandling? Ingrid Miljeteig, som er lege og har doktorgrad i medisinsk etikk, innleder til samtale om noen av de vanskelige dilemmaene som det må tas stilling til i hel-sevesenet, onsdag 20. mars kl. 19 i Kafé Magdalenen.

LINDISFARNE: Klosteret på Lindisfarne var en base for kristningen av England helt til vikingene angrep i 793. FOTO: RUSS HAMER

• I april gjør så Harald Olsen, seniorrådgiver ved Institutt for religion, filosofi og historie, Universitetet i Agder oss kjent med keltisk spiritualitet fra ca. år 500-900 (Iona, Lindisfarne). Olsen har skrevet om dette i boken «Ilden fra vest». Dette møtet holdes onsdag 17. april kl. 19 i Johanneskirken. Det blir musikalske innslag ved Birkeland kantori ledet av kantor Harald Holtet, med Johannes Wik på harpe. ●

Sorgseminar: Du er ikke alene

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg. Du er velkommen enten det er kort eller lang tid siden dødsfallet.

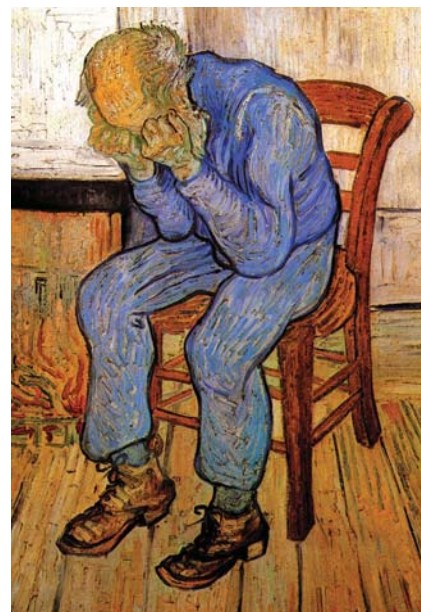
Sokneprest i Storetveit menighet, Bjarte Holme, vil her snakke om hva sorg er og hva den gjør med oss. Etterpå blir det lunsj, etterfulgt av samtale/spørsmål og orientering om tilbud til etterlatte.

I prostiet er det etablert sorggrupper. Disse kommer i gang i etterkant av seminaret, men du kan gjerne melde deg på uten å ha deltatt der. Oppstart av sorggruppen blir i overgangen mai/juni - så sant det er mange nok som er interesserte. For spørsmål eller ønske om å delta i gruppe, kontakt de ansvarlige for sorgseminaret. ●

Slettebakken kirke, lør. 20. april kl. 10.30-14.00. Påmelding/spørsmål til diakon Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15, kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no eller diakon Linda Bårdsen, tlf. 55 36 22 85/483 02 448, linda.bardsen@bergen.kirken.no

BLI MED I SORGGRUPPE: Sorg berører oss på mange måter, og det kan være godt å treffe andre i samme situasjon.

ILL: «ELDRE MANN I SORG, PÅ EVIGHETENS TERSKEL». MALERI AV VINCENT VAN GOGH, 1890

Kvinner sin stemmerett og kvinneforeiningane

I nyttårstalen sin vigde statsministeren stor merksemd til at det er 100 år sidan kvinner fekk allmenn stemmerett Noreg.

REFLEKSJON AV PROST PER BARSNES

Fleire kvinneleiarar som kjempa for allmenn stemmerett for kvinner, har med rette vorte trekt fram. Om eg her ikkje nemner nokon særskild på namn, vil eg trekke fram ei folkerørsle som var ein viktig del av samfunnsbildet den gongen, ikkje minst på Vestlandet: Kvinneforeiningane som arbeidde for misjon.

Noregs eldste misjonsselskap, Det norske misjonsselskap, vart skipa i 1842. Andre halvdel av 1800-talet var folkerørslene si tid, og i denne perioden vaks tallaust mange misjonskvinneforeiningar fram. Det var gjerne på ein fast dag i måneden at

kvinnene møttest for å kare, spinne og sy til inntekt for misjonen, for å høyre nytt frå misjonsfeltet og for å ha det triveleg. Dei første åra sette mange menn seg imot at kvinner vart med i samanhengar utanom heimen og utan at det skjedde saman med mannen. Men misjonskvinneforeiningsrørsla vart snart populær. Alt i 1885 var det i Noreg tre gonger så mange kvinneforeiningar som mannsforeiningar. Då verdskrigen begynte i 1914, fanst det ikkje ein einaste skulekrins som ikkje hadde si kvinneforeining for Det norske misjonsselskap!

På byrjinga av 1900-tallet stod kvinneforeiningane for 3/4 av misjonen sine inntekter. Leiinga i misjonsselskapet fann det difor naudsynt å sleppe kvinnene til også å styre og stell. Det skjedde alt i 1904! Då fekk kvinnene stemmerett i organisasjonen, og det var heile ni år før dei fekk den same retten ved politiske val i Noreg. Omkring 100.000 norske kvinner var med i Det norske misjonsselskaps kvinneforeiningar på

byrjinga av 1900-talet. Inga anna kvinne-rørsle i Noreg var på det tidspunkt så talrik eller hadde same geografiske spreiding!

Då kravet om allmenn stemmerett for kvinner vaks fram som ein sterk opinion i folket, var det heilt klart at denne grasrot-rørsla hadde si ære for at allmenn stemmerett for kvinner vart innført i 1913.

Misjonen og misjonskvinnene var samfunnsengasjerte og framsynte. Lenge før ordet utviklingshjelp vart oppfunne, dreiv misjonen det. For pengane som vart samla inn vaks det fram ikkje berre kyrkjer, men også skular og sjukehus i mange land. Når grunnholdninga til utviklingshjelp er så positiv i vårt folk som den er, så er det naturleg å tenkje på at misjonskvinnene også var mødre og bestemødre som innprenta den kristne kjærleiks humanitet til sine born og borneborn. Enno sit desse verdiane djupt forankra i vårt folk. Desse verdiane er vårt arvegods. Det som i grunnlova blir omtalt som vår kristne og humanistiske arv! ●

Kirkelig
dialogsenter
etablert i
Bergen:

– Tro er en drivkraft

I snart to år har Hildegunn Isaksen vært i arbeid som den første dialogprest i Bergen. Målet er å etablere et godt klima for interreligiøs dialog i Bergen.

LIKEVERDIGE, IKKE LIKE: – Skal vi leve godt sammen med vår forskjellighet, er det viktig at vi snakker sammen og blir kjent med hverandre, sier dialogprest Hildegunn Isaksen.

AV TOR KRISTIANSEN

– Jeg arbeider etter to hovedlinjer. Jeg er i dialog med andre tros- og livssynssamfunn i Bergen. Dessuten prøver jeg å få til en dialog med søkende mennesker som ikke føler seg hjemme i kirkens tro og praksis, sier Hildegunn Isaksen.

Suppe og samtale

Hun inviterer til kveldsgudstjenesten «Under åpen himmel» i Johanneskirken hver andre torsdag. Der står sanger fra Taizé på programmet sammen med bønn og skriftlesning. Det er mulig å tenne et lys og bli bedt for ved alteret. Etter gudstjenesten samles de som vil til suppe og samtale. Hildegunn tror en gudstjeneste som dette kan gi en annen opplevelse av kirken.

Kirkelig dialogsenter i Bergen er blitt til på initiativ fra Areopagos i samarbeid med Bjørgvin bispedømmeråd. Hildegunn ble ansatt i halv stilling som dialogprest i april 2011. Hun fikk også en halv stilling som prest i Domkirken menighet.

– Dialog er et respektfullt møte mellom

mennesker, sier Hildegunn Isaksen. – I dialogen deler vi kunnskap om hverandres tro og livssyn, vi forteller om egen tro og lytter til den andre. Vi prøver ikke å bli mest mulig lik eller finne trossmessige kompromisser. Tvert imot handler dialog om å leve fredfullt side om side i vår forskjellighet.

Et samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn er etablert i Bergen på initiativ fra dialogpresten. Der er 16 ulike tros- og livssyn representert. Hildegunn Isaksen er valgt til rådets første leder.

Likeverdige

– Vi er ikke like, men likeverdige. Skal vi leve godt sammen med vår forskjellighet, er det viktig at vi snakker sammen og blir kjent med hverandre. Ved å dele kunnskap om hverandre, tror jeg vi motvirker frykt og usikkerhet, sier hun.

Det er få møtesteder for ulike troende i Bergen og lite opplysningsarbeid. Hun peker på at alle trossamfunn har de samme ønsker for sine barn, at de skal bo trygt og godt sammen. At ledere og medlemmer fra ulike trossamfunn ser hverandre og lytter til hverandre, kan bety noe på lang sikt.

Treårig prosjekt

I dag har både Oslo, Stavanger og Bergen et kirkelig dialogsenter. Dialogsenteret i Bergen er i første omgang et treårig prosjekt med intensjon om å gå over i varig drift. Domprost Jan Otto Myrseth er valgt til leder for styret. Senteret er støttet av Bjørgvin bispedømmeråd (OVF-midler), Areopagos, Bergen kommune og kulturdepartementet, men er avhengig av offer og gaver for å sikre videre drift. Hildegunn har allerede besøkt moskéene, vært på skolebesøk og deltatt på noen fellesmøter med asylmottakene for å drøfte utfordringer knyttet til trosfrihet og retten til å konvertere.

– FN har en erklæring om retten til religionsfrihet. Den forteller hvor viktig tro er i et menneskes liv. Tro er en drivkraft og et fundament i mitt liv, og retten til å praktisere egen tro er vesentlig for å ha et fullverdig liv, sier Hildegunn Isaksen.

8. til 10. mars koordinerer hun det første økumeniske Taizétreffet i Bergen. «Pilegrimsferd for tillit på jord» er åpent for alle, men ungdom og unge voksne er spesielt velkommen. Bønnene holdes i Domkirken, mens seminarene er lagt til St. Paul. ●

Velkommen til Påskefest!

I spent forventning har vi gleden av å presentere Påskefest 2013. Med nærmere 60 større og mindre arrangement, er årets Påskefest mer omfattende enn noen gang tidligere.

AV KIRKEVERGE KJELL BERTEL NYLAND

Programmet spenner fra figurteater for barn i Nykirken, til rekviemmesse i Johanneskirken, installasjonsutstilling i Slettebakken, Stabat Mater i Fridalen og Johannespasjon i Domkirken. Og vi blir invitert til orgelresitasjoner, meditasjonskonserter, middagsbønner og kveldstoner, vokalkonserter og kammermusikk, pasjonskonserter og musikk gudstjenester, messer og mere til. Og selvsagt skal vi selv synge, som i Årstad kirke, både kjente og mindre kjente påskesanger.

Gjennom Påskefest 2013 ønsker påskefestkomiteen i Bergen kirkelige fellesråd å synliggjøre det meget omfattende og varierte kunstneriske og kirkemusikalske arbeid som skjer i våre 25 menigheter. Vi ønsker å løfte frem for et bredest mulig publikum det som faktisk skjer på den kirkelige kulturfront i byen og bydelene. Dette ønsker vi å gjøre både fordi vi tror at kunst og kultur har sin selvsagte egenverdi, men også fordi vi opplever at kunsten ofte virker som døråpner for kirkens påskebudskap.

«Kyrkja og kunsten har det til felles at dei begge freistar å skape eit rom for refleksjon over kva det vil seie å vere menneske», sier forfatteren Paal-Helge Haugen i boken «Kunsten å være kirke».

Et annet sannhetsvitne i denne sammenheng er maleren Rembrandt. Han ble sterkt grepet av fortellingen om Emmausvandrerne, de to Jesu disipler som var så dypt preget av sorg at de ikke kjente den oppstandne igjen da de møtte ham på veien (Luk. 24:13-52). Det var først da han satte seg til bords med dem og brøt brødet, at de skjønte hvem han var.

Emmausmotivet ble derfor et hovedtema for den store kunstneren Rembrandt. Det

KUNSTEN LEDER VEI: «Kunsten skaper gjenkjennelse, leder oss på vei og kan bidra til å gjenåpne tilgrodde himmelstier», skriver Kjell Bertel Nyland. FOTO: ANDREA FRIESTAD NYLAND

var gjennom det de så, at disiplene etter hvert også forstod hva han sa. Derfor ble Rembrandt overbevist om at hans oppgave i livet var å gjøre evangeliet synlig gjennom kunsten. Han malte blant annet «Den bortkomne sønn vender hjem». Og vi forstår at kunsten ikke bare er en illustrasjon til ordene. Kunsten er på sitt beste en mektig fortolker av Ordet.

For Martin Luther var musikken viktigere enn bildene. Luther skal ha sagt: «Jeg skammer meg ikke over å si at nest etter teologien finnes det ikke noen kunststart som kan måle seg med musikken. Bare musikken kan skape det som teologien på en annen måte oppnår, nemlig å berolige og å glede menneskets sjel».

Fordi vi bærer Guds bildet i oss, er forbindelseslinjen til Gud, til himmelen og til urhjemmet aldri helt visket bort. Mange har erfart at

kunsten kan stimulere erindringen, anelsen og lengselen tilbake til opphavet. Kunsten skaper gjenkjennelse, leder oss på vei og kan bidra til å gjenåpne tilgrodde himmelstier.

En vennlig takk til Bergen kommune for økonomisk støtte til «Påskefest 2013». Takk også til påskefestkomiteen for entusiastisk samarbeid: Torfinn Wang (leder), Kjetil Almenning, Inger Dahl, Eirik Fluge og Kristen Øgaard. ●

> Se program side 7-8

Påskefest 2013: Alle konsertene

LØRDAG 16. MARS

■ 21.00: *Johanneskirken*: Verdi: *Messa di Requiem*. Visualisert og lyssatt versjon. Simona Bertini, sopran. Elena Sommer, mezzosopran. Fernando de Valle, tenor. Ronnie Johansen, bass. Bergen operakor. Opera Bergens orkester. Lysdesign: Jens Lange. Prosjeksjoner: Heli Rekula. Dir. Anne Randine Øverby. Bill. kr. 430/350/200.

ONSDAG 20. MARS

■ 21.00: *Johanneskirken*: Verdi: *Messa di Requiem*. Se lørdag 16. Mars.

LØRDAG 23. MARS

■ 15.00: *St. Markus kirke*: «Fra Chaconne til Victimae pashali». Meditasjonsstund med orgel- og klavermusikk. Mai Goto, klaver. Mariko Takei, orgel. Musikk av Busoni, Schubert, Vierne og Tournemire.

SØNDAG 24. MARS, PALMESØNDAG

■ 11.00: *Slettebakken kirke*: Gudstjeneste. Etter gudstjenesten åpnes årets påskeutstilling, som er en installasjon av kunstneren Arne Rygg. Utstillingen er til-

gjengelig i forbindelse med gudstjenester og andre arrangementer i kirken fram til pinse.

■ 19.00: *Bergen domkirke*: J.S. Bach: *Johannespasjonen*. Martin Vanberg, evangelist. Berit N. Solset, sopran. Edward MacMullan, kontratenor. Tim Lawrence, tenor. Håkan Ekenäs, bariton. Andrew Ashwin, bass. Bergen domkor. Bergen bachsolister. Bergen barokk. Konsertmester: Peter Spissky. Dir. Kjetil Almenning. Bill. kr. 250/200.

■ 21.00: *Bønes kirke*: Musikalske refleksjoner i en påkehøytid. Carsten Dyngeland, klaver.

■ 21.00: *Johanneskirken*: Verdi: *Messa di Requiem*. Se lørdag 16. mars.

MANDAG 25. MARS

■ 13.00: *Bergen domkirke*: Bergen domkirkes jentekor og Sankt Annæ pigekor, København.

■ 19.30: *Bønes kirke*: Carsten Dyngeland: Messe for orgel, sang og instrumentensemble. Barbro Husdal, sang. Bente Hage, obo. Jan Kåre Hystad, saksofon. Johan Sebastian Blum, cello. Carsten Dyngeland, orgel/klaver. Bill. Kr. 100/60.

TIRSDAG 26. MARS

■ 11.00: *Nykirken*: Orgelresitasjon ved Tor Grønn.

■ 12.00: *Johanneskirken*: Orgelresitasjon ved Asbjørn Myksvoll. Musikk av Bach og Brahms.

■ 20.00: *Storetveit kirke*: Pasjonskonsert. Folketoner og improvisasjoner. Chris André Lund, sang. Øivind Stømer, saksofoner. Stian Villanger, perkusjon. Ruth Bakke, orgel/keyboards. Bill. kr. 100/60.

ONSDAG 27. MARS

■ 19.00: *Storetveit kirke*: Kveldstoner i den stille uken. Barbro Husdal, sang. Carsten Dyngeland, orgel/klaver.

■ 19.00: *Åsane kirke*: Orgelmusikk i åpen kirke ved Magnar Runde.

■ 19.30: *Sandvikskirken*: «Jeg går blant engler hvor jeg går». En himmelvendt meditasjonsstund i den stille uke. Sølvi Heggem Lundin, resitasjon. Jostein Aarvik, orgel. Tekster av Jacobsen, Bjørneboe, Brorson med flere. Musikk av blant annet Messiaen, Vierne, Mulet og Hovland.

TORSdag 28. MARS, SKJÆRTORSdag

■ 18.00: *Loddefjord kirke*: Pasjonskonsert. Etter konserten er det gudstjeneste kl. 19.00.

■ 18.00: *Olsvik kirke*: Pasjonskonsert. Johann Sebastian Blum, cello. Rune J. Klevberg, orgel. Etter konserten er det gudstjeneste kl. 19.00.

■ 18.30: *Søreide kirke*: Knut Nystedt: Gebete für Mitgefängene, op. 142. Tekster av D. Bonhoeffer. Eli-Johanne Rønnekleiv, sang. Ole J. Furdal, orgel.

■ 19.00: *Bønes kirke*: Skjærtorsdagsmeditasjon. Barbro Husdal, sang. Carsten Dyngeland, orgel/klaver.

■ 19.30: *Slettebakken kirke*: Musikk gudstjeneste. Lars Petter Eide, Johann Sebastian Blum, cello. Olav Øgaard, orgel.

■ 21.00: *Bergen domkirke*: Bergen barokk. Telemann, Bach. Franz Vitzthum, Frode Thorsen, Sigurd Imsen, Siri Hilmen, Hans Knut Sveen. Bill. kr. 150/100.

FREDAG 29. MARS, LANGFREDAG

■ 11.00: *Fridalen kirke*: Pergolesi: *Stabat Mater*. Hilde

Klangfullt i Skjold: Kongens flukt

17. mars blir det en sjelden anledning til å høre de to flotte instrumentene i Skjold kirke klinge samtidig.

Mange kirker har etterhvert fått gode flygler. Ikke minst gjelder dette Skjold kirke, som fikk et fantastisk, velklingende Schimmelflygel for noen år tilbake. Skjold har også et godt orgel, men hvor ofte får man høre disse to instrumentene samtidig?

Svaret er veldig sjelden. I de fleste kirker er instrumentene plassert langt fra hverandre, og det finnes forholdsvis lite musikk skrevet for denne kombinasjonen. Dette vil Mariko

Takei (orgel) og Knut Christian Jansson (klaver) gjøre noe med. Søndag 17. mars inviterer de til en spesiell konsert, der de vil fremføre Marcel Duprés «Ballade for orgel og klaver». I tillegg får du mulighet til å høre flott, franskinspirert musikk for de to instrumentene – blant annet Debussys «La cathédrale engloutie» («Den sunkne katedral»), Messiaens «Regard de l'Esprit» («Åndens lys») og Polonaise op. 53 i Ass-dur av Chopin.

LEGENDEN OM YS: Kong Gradlon skyver den onde datteren Dahut i havet og flykter fra Ys før byen synker i havet. Ifølge legenden kan man fortsatt høre klokkene ringe fra byens sunkne katedral. (ILL.: «KONG GRADLONS FLUKT». MALERI AV ÉVARISTE VITAL LUMINAIS, 1884)

Veslemøy Hagen, sopran. Åsne Kvamme, mezzosopran. Hilary Foster, fiolin. Julia Dibley, fiolin. Hans Gunnar Hagen, bratsj. Eline Sundal, cello. Knut Christian Jansson, orgel.

■ **12.00: Nykirken:** Langfredagsmeditasjon. Åpent rom med musikk og stasjoner på korsveien, 1200-1700. Du kan sitte i ro eller vandre korsveien i eget tempo. Tekstlesing hver hele time. Musikk: Eirik Breivik Minde og Hans Christian Dalgaard.

■ **18.00: Eidsvåg kirke:** Musikkmeditasjon på langfredag. Daniel Stöckli (Sveits), fiolin. Jon Stubberud, orgel og flygel. Musikk av Bach, Messiaen og Williams.

■ **19.00: Landås kirke:** Pasjonskveld. Orgelmusikk til Jesu lidelseshistorie. Kantor Ottar Erling Arnestad. Sokneprest Thor Sommerseth.

■ **21.00: Bergen domkirke:** Carlo Gesualdo: Sabbato Sancto Responsoria. David Lang: Little Match Girl Passion. KorVest, dir. Nicolas Fink. Bill. kr. 200/100.

LØRDAG 30. MARS, PÅSKEAFTEN

■ **15.00: Bergen domkirke:** Orgelresitasjon ved Karstein Askeland.

■ **18.00: Johanneskirken:** Orgelres. ved Asbjørn Myksvoll. Musikk av Bach og Brahms.

■ **23.00 Påskennattsmesse:** Bergen domkirke, Sandvikskirken og Sælen kirke.

SØNDAG 31. MARS, FØRSTE PÅSKEDAG

■ **19.00: Storetveit kirke:** Klassiske perler. Åse Solvi, sopran. Jan E. Endresen, tenor. Ines Måldre, orgel/piano. Schubert, Händel, Mahler, Mercadante, Gomez, Stradella, Mendelssohn, Berlioz og Haydn. Bill. kr. 150/100.

MANDAG 1. APRIL, ANNEN PÅSKEDAG

■ **19.00: Årstad kirke:** Vi synger kjente og mindre kjente påskesanger. Diktopp-lesing og musikk.

■ **19.00: Arna kyrkje:** Konsert. Sofya Dudaeva, fløyte. Hallgeir Øgaard, orgel. Musikk av Bach, Mendelssohn, Widor, Alain, Baker og Rinck. Bill. kr. 100.

■ **19.00: Salhus kirke:** «Fra mørke til lys». Orgelkonsert. Robert Newton, England. Musikk av Bach, Händel, Walford Davies, Elgar, Barber, Guilmant og Janzer.

■ **19.30: Sandvikskirken:** «Døden må vike for Gudsrikets krefter». Bibeltekster, salmer og musikk til pasjon og påske. Hilde H. Sveen, sang. Tore Pettersen, trompet. Gruppe fra Sandviken kantori. Kantor Jostein Aarvik. Sokneprest Sverre Langeland.

■ **19.30: Slettebakken kirke:** Egil Hovland: Oppstandelsesmesse. Slettebakken motettkor. Blåsergruppe. Kristen Øgaard, orgel. Dir. Olav Øgaard. Sokneprest Jorunn M. Johnsen.

ONSDAG 3. APRIL

■ **19.00: Storetveit kirke:** Kveldstoner i åpen kirke. Herman Henrî, cello. Ruth Bakke, orgel.

FREDAG 5. APRIL

■ **19.30: Olsvik kirke:** Magnificat. Vokal kammermusikk med lovsang, vendt mot lyset. Hovedfokus på klassisk vokalmusikk fra ulike tidsepoker. Vokalgruppen Yr. Carsten Dynge-land, orgel/klaver. Bill. kr. 100.

SØNDAG 7. APRIL

■ **17.30: Søreide kirke:** «Dagsens auga sloknar ut». Norske religiøse folketonar i ulik drakt. Marianne J. Sæbø, sopran.

Christian Holter, horn. Korene Jubilate og Cantus.

■ **19.00: Fridalen kirke:** Collegium Vocale Bergen. Musikere fra BFO Ingrid E. Hagen, cembalo/orgel. Knut Chr. Jansson, dirigent/klaver. Bach: Kantate nr. 4, BWV 4, Motett BWV 230, og Klaverkonsert i f-moll, BWV 1056. «Till Ängeln med de brinnande händerna» av Karin Rehnqvist. Urframførelser av Tomas Block og Anders Brunvær Hauge. Bill. kr. 150/100.

■ **19.30: Bønes kirke:** Magnificat. Vokal kammermusikk med lovsang, vendt mot lyset. Hovedfokus på klassisk vokalmusikk fra ulike tidsepoker. Vokalgruppen Yr. Carsten Dynge-land, orgel/klaver. Bill. kr. 100.

■ **20.00: Skjold kirke:** «Dagsens auga sloknar ut». Norske religiøse folketonar i ulik drakt. Marianne Juvik Sæbø, sopran. Christian Holter, horn. Korene Jubilate og Cantus.

SØNDAG 14. APRIL

■ **19.00: Olsvik kirke:** Påskekonsert. Sta. Sunniva ungdomskor. Brith Barsnes Bjordal, sopran. Tore Kloster, tenor. Per Lennart Knutsen, trompet. Rune Johnsen Klevberg, orgel. Musikk for påsketida. Bill. kr. 100.

Figurteater for barn

Forestillingen «Metamorfose – sommerfuglens påskedans» vises i kapellet i Nykirken, Barnas katedral, 18. til 22. mars kl. 10 og kl. 12.

Dette stykket, som passer best for barn fra 0 til 3 år handler om sommerfugllarvene Åmelise og Larveliten. «Metarmofosen», sommerfuglenes «oppstan-

delse/gjenfødelse» kan brukes som bilde på Jesu oppstandelse. Forestillingen er ved Monica Solheim og Gabrielle Barth.

FOTO: ENTOMOLO

Påske-utstillingen

Årets påskeutstilling åpner i Slettebakken etter gudstjenesten på palmesøndag.

Den er tilgjengelig i forbindelse med gudstjenester og andre arrangementer i kirken i påsketiden fram til pinse. Årets utstilling er en installasjon av Arne Rygg, med arbeidstittel «Fjorten» - som er en referanse til tra-

disjonen med å markere fjorten stasjoner på Via Dolorosa. Arne Rygg er født i 1964, og er en etablert kunstner med variert produksjon.

FOTO: ØVIND ZAHL

Fasteaksjonen: Fokus på forbilder

Martha Gezahegn (28) solgte kroppen sin til fremmede menn. Nå er hun gift, mamma og lærer for andre tidligere sexarbeidere i Etiopia. Hun er et av forbildene som utfører norske menigheters internasjonale diakoniarbeid.

AV KIRKENS NØDHJELP

– En natt kom det noen mennesker bort til meg på gaten, og en av dem ga meg en liten papirlapp. Det var en invitasjon til lunsj på et senter som het Nytt liv. Det hadde aldri falt meg inn at det kunne finnes noe nytt liv for meg. De fortalte meg at Gud fremdeles elsket meg, men jeg trodde ikke det kunne finnes en slik kjærlighet, forteller Martha Gezahegn.

Takker norske menigheter

Martha fikk virkelig et nytt liv gjennom senteret, som drives av Mekane Yesus, den evangeliske kirken i Etiopia. Kirkens diakonale organisasjon er en av Kirkens nødhjelps lokale partnere. Hvert år tas 60 nye jenter inn i et toårig program som gir dem et underholdsbidrag, yrkesopplæring, helsehjelp og terapi. Buro Durje er aktiv i den lokale menigheten i Kazanchis-bydelen i Addis Ababa og som frivillig på Nytt liv-senteret. Han ser på menighetene i Norge og Etiopia som jevnbyrdige partnere i arbeidet.

– Gjennom den diakonale tjenesten utfordres vi til å synliggjøre Guds kjærlighet der den virker mest fraværende, sier Durje.

– Det er en stor inspirasjon å vite at menigheter i Norge er med oss i dette arbeidet på sin måte.

Sammen forandre

Gjennom årets fasteaksjon vil Kirkens nødhjelp

sette fokus på mennesker som forandrer verden.

– Det er vårt nettverk av kirker og trosbaserte organisasjoner i Norge og verden over som gjør at vi sammen kan skape så stor forandring, sier generalsekretær Anne-Marie Helland.

– Over alt hvor det lever mennesker, finnes det en kirke – eller en moské, en synagoge eller et tempel. Det gir oss innpass der få andre har tilgang. Det gir oss mulighet til å utfordre religiøse ledere om tradisjonelle praksiser som kvinnelig omskjæring. Sammen med lokale partnere kan vi skape virkelig og varig forandring. Og sammen med nesten 40.000 konfirmanter og en mengde frivillige i 2000 norske menigheter gjør vi fasteaksjonen til en av våre største nasjonale dugnader. Det gjør oss utrolig stolte og veldig ydmyke!

Fra fornedret til forbilde

Etter at Marthas to år i Nytt liv-programmet var omme, ble hun spurt om å fortsette på senteret som lærer. Hun møtte Esubaleu i kirken, giftet seg og ble mor til Nathnael. For henne ble familien et håndfast bevis på den kjærligheten som er så vanskelig å forstå.

– Jobben min er å lære jentene opp i et praktisk kunsthåndverk som kan sikre dem et levebrød. Men den viktigste lærdommen jeg kan gi dem, er at de er elsket av Gud. Jeg har delt deres fornedrelse, og nå er jeg et forbilde som kan vise hvor sterk kjærlighetens makt er. ●

- 17.-19. mars besøker konfirmanter, unge og voksne alle husstander for å samle inn penger til KNs arbeid for en rettferdig verden.

- Kirkens nødhjelp setter fokus på enkeltmennesker som skaper en positiv forandring for seg selv og andre mennesker i fattige land.

- Støtt aksjonen direkte ved å benytte kontonummer 1594.22.87493, ring givertelefon 82044088 (200 kroner) eller send en sms ←KN200→ til 2090 (200 kroner).

- Mer informasjon: www.kirkensnødhjelp.no

FORBILDE FOR ANDRE: Martha Gezahegn (28) traff mannen Esubaleu i kirken, giftet seg og ble mamma til lille Nathnael. Han får være med mamma på jobb på Nytt liv-senteret, og jentene liker å skjemme ham bort.

FOTO: GREG RØDLAND BUICK/KIRKENS NØDHJELP

Er han Jesus?

Våren 2010 ble likkleidet i stilt ut den norditalienske byen Torinos domkirke. I løpet av en drøy måned kom det to millioner mennesker fra hele verden for å se, deriblant undertegnede. Det ble en sterk opplevelse.

AV JOSTEIN ANDREASSEN

Likkledet er i særklasse det objekt i verdenshistorien som vitenskapelig sett er grundigst undersøkt. Kledet er et vevd tøyestykke av lin på drøye 4x1 meter, og det bærer avtrykket av en korsfestet og tornekronet mann. Mange er overbevist om at dette er Jesu likklede. Har de rett?

Den sveitsiske professoren Max Frei-Sulzer er en av mange som har deltatt i forsøket på å løse gåtene omkring kledet. I 1973 tok han pollenprøver fra kledet, og brukte de neste to årene på å analysere dem. Blomsterartene kunne han etter hvert fastslå stammet fra Torino-området, Sør-Frankrike, Istanbul-området, Urfa-området i Sør-Tyrkia og fra Jerusalem; helt i tråd med likkleidets tradisjonelle og skrevne historie.

Svindel eller sannhet?

I 1988 ble det tatt en C-14-datering av kledet, og konklusjonen ble at likkleidet var laget en gang mellom år 1260 og 1390. Senere viste det seg imidlertid at denne prøven ble tatt på et hjørne av kledet som var blitt reparert etter en brannskade i 1532. Det var med andre ord den innvevde lappen som ble tidfestet. Men la oss tenke oss at en svindler laget kledet rundt år 1300. Da må denne svindleren ha vært utrolig dyktig. Han må blant annet ha oppfunnet fotograferingskunsten 530 år før oppdagelsen egentlig ble gjort. Personen på kledet er nemlig gjengitt som et fotografisk negativ, uten spor av maling eller andre stoffer.

Slagmerker

Svindleren må også ha oppdaget blodomløpet 330 år før William Harvey (rester av vene- og arterieblod befinner seg på helt riktige steder på kledet), utstyrt kledet med ulike typer pollen fra flere

steder rundt Middelhavet, framskaffet romerske mynter, leptoner, fra år 29 og 30 og lagt dem over øynene på den døde personen (myntavtrykkene på kledet har innskriften TIBERIOU KAISAROS («tilhørende keiser Tiberius») og ikke minst må svindleren på en genial måte ha greid å plassere rundt 120 merker etter piskeslag på kledet.

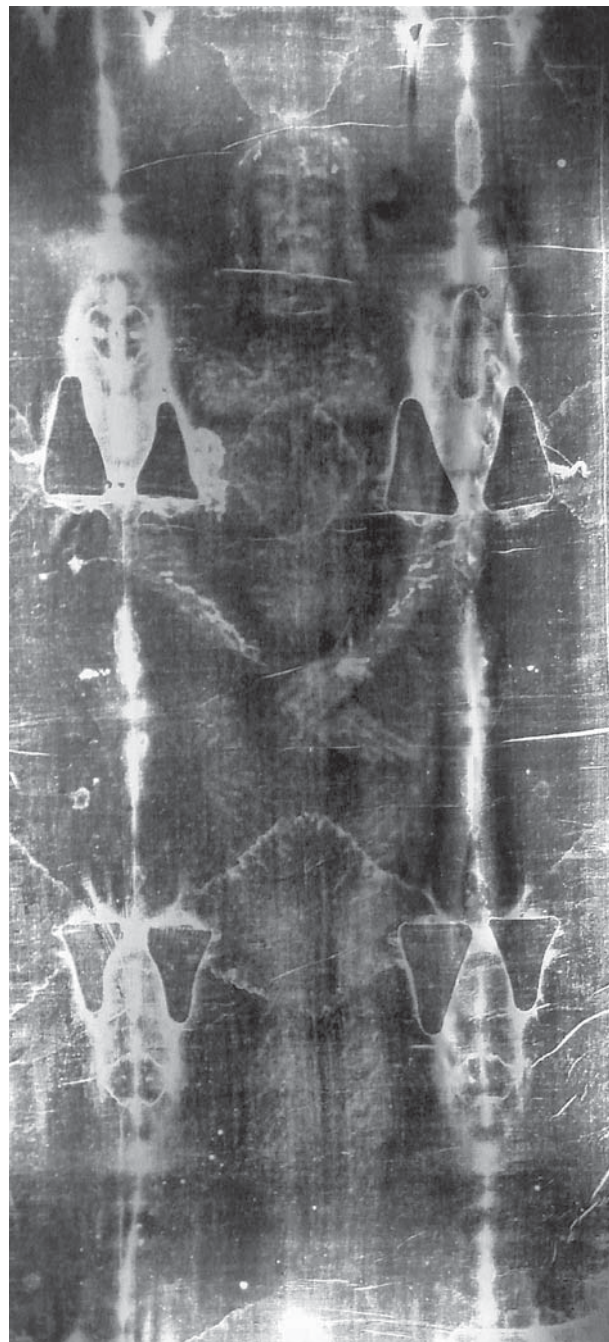
Tredimensjonalt

Bildet på kledet har tredimensjonale proporsjoner når det betraktes gjennom moderne apparater. Hvem kunne skape et slikt bilde for 700 år siden? Det vrirler av blodflekker på kledet. Disse har størknet og klistret seg til hud og hår på mannen. Men alle flekkene viser seg ved omhyggelig mikroskopering å være «urørte». Det finnes ingen tegn til at kledet er blitt «revet av» for å befri ham fra det. Den korsfestede mannen har simpelthen «forsvunnet» ut av kledet og etterlatt et fotografisk avtrykk på stoffet. Vi kjenner bare én eneste person gjennom historien som både er korsfestet på romersk vis og som ble tornekronet: Jesus fra Nasaret.

Pirrer nysgjerrigheten

Vi kunne ha forlenget listen med en lang rekke detaljer som viser at kledet etter all sannsynlighet er Jesu eget likklede. Stadig flere personer interesserer seg for kledet, og det finnes masse stoff om det på internett. Et godt sted å starte er www.shroud.com. Fordi vitenskapelige undersøkelser blir sannhetsvitner om Jesu oppstandelse, er likkleidet blitt et tegn for vår tid. Vitenskap og tro ser faktisk ut til å gi samme svar. Det pirrer i hvert fall min nysgjerrighet! ●

Jostein Andreassen er forfatter av boka «Likkledet i Torino – Et tegn for vår tid», (Luther forlag, 2011).

LIKKLEDET I TORINO: Dette kontrastforsterkede bildet viser et utsnitt av kroppens forside avbildet på Likkledet.

Fakta: Likkledet i Torino

- Den tidligste omtalte kledevisningen er i Frankrike i 1357.
- I 1390 skrev biskop D'Arcis et memorandum til motpave Clemens VII der han hevdet at kledet var et falskneri laget for å tjene penger på pilegrimer, og at kunstneren hadde tilstått.
- Likkledet ble skadet i en brann i 1532. I 1578 ble det flyttet til Torino, der det fortsatt oppbevares.
- Kledet ble grundig undersøkt av et amerikansk forsker-team i 1978. De konkluderte med at kledets tilblivelse fortsatt var et mysterium.
- Flere uavhengige undersøkelser konkluderte i 1988 med at kledet kunne karbondateres til mellom år 1260 og 1390. Enkelte forskere har senere hevdet at den undersøkte tøybiten kunne være del av en senere reparasjon.

Vil du gi noe av tiden din til mennesker som trenger en å snakke med?

Da kan du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS! Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig. Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problem.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
epost: bjorgvin@kirkens-sos.no Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

Husk på dåpsbarna!

**Gode bøker og
god musikk får du hos**

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1

tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no

www.vestbok.no

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00

www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN

Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST

2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Cantus inviterer til storkonsert

Velkommen til konsert med duoen Marianne Juvik Sæbø (sopran) og Christian Holter (horn), og korene Jubilate fra Søreide og Cantus fra Skjold.

Programmet består av norske, religiøse folketonene våre, men også noen som kanskje er mindre kjente.

Besetningen og arrangementene legger opp til en lavmælt og intim, men variert konsert. Mange av arrangementene er signert Christian Holter. Duoen Marianne Juvik Sæbø og Christian Holter ønsker å ta publikum med inn i det samspillet musikerne imellom på scenen med sine nye bearbeidelser for kun horn og sopran. Det gjøres også to felles arrangementer for kor med sopransolo og horn. Korene fremfører i tillegg folketonene både hver for seg og sammen. Noen a cappella, og noen med orgel eller piano til. Fra lavmælte «Jesus, gjør meg stille, stille», inntil jazzinspirerte arrangement av bl.a. «Herre Gud, ditt dyre navn og ære», og mektig påskejubel i «Som den gylne sol frembryter».

Juvik Sæbø er utdannet i Ber-

gen og London og jobber som frilanssanger. Repertoaret strekker seg fra salmer og folketonene til kirkemusikk, lieder, musikal og opera. Hun holder jevnlig egne konserter, er med som solist på oppsetninger innenfor alle de nevnte sjangrene og har gitt ut 5 solo-CD'er.

Holter er utdannet i Bergen og Oslo, og jobber til daglig i Sjøforsvarets Musikkorps. Han har også lang erfaring som profesjonell arrangør, og har jevnlig egenproduserte konsertprosjekter. Folketonene har vært et hovedelement i mange av disse prosjektene. Han er også ofte solist med SFMK, blant annet i urfremføringen av Craig Farris nye hornkonsert høsten 2012.

*«Dagens auga sloknar ut»
Marianne Juvik Sæbø – sang
Christian Holter – horn
Jubilate og Cantus*

Skjold kirke søndag

7. april kl. 20. Kollekt. ●

«Ballade for orgel og klaver»

Velkommen til en kveld med franskinspirert musikk fremført på de to flotte instrumentene i kirkerommet; Scheffler-orgelet og Schimmel-flygelet. En sjelden anledning til å få høre disse velklingende instrumentene i samspill - med Mariko Takei ved orgel og Knut Christian Jansson ved flygelet.

Søndag 17. mars kl. 19.00. Billetter kr. 100

Enkel bevertning i menighetssalen etter konserten

Arr. Kulturutvalget ●

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor

Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 10/12
Telefaks: 55 59 71 19
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent

Marita Børve

Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateketvikar

Margrete Stordal
Telefon: 55 59 71 11
E-post: margrete.stordal@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærere

Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide

Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder

Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon prv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken

Telefon: 916 92 224
silje.braekken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke

Telefon arb 55 59 71 14
Telefon prv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe

Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try

Telefon 55 13 13 52
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad

Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808
oystein.pettersen@uni.no
Nettpublisering: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti

Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)
Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889
Konfirmantarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor

Skjold kirke - tirsdager kl. 12 - 13.30. Kontakt: Grete Jacobsen - telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougsnes telefon 55 10 27 47

Cantus

Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor

Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder: Synnøve Flotve tlf. 55 91 21 13 / 41 45 04 85
seflotve@online.no
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extasis (Skjold ten- sing)

Skjold kirke - onsdager kl. 19.00 - 21.30. Line Åse tlf. 91 39 38 41

Formiddagstreffet

Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen

Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK Fana (Kristen Idrettskontakt)

Henning Eidsheim
Telefon: 95 43 14 41

Nordås KFUM-speidergruppe:

(gutter) Onsdager - Skjold kirke/ Smøråsfjellet. Knut-Erland Brun, tlf. 474 17708
knubrun@online.no

Steinsvik 1 - KFUK-speidere

(jenter) Tirsdager - Skjold kirke Kontaktpersoner Gruppeleder Karen Velure, mobil 943 73 316
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans

Mandager kl. 11.00-12.30
Bjørn Høgheim, tlf. 92 40 56 99

Trim

Onsdager kl. 11.00-12.30.
Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag

Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole

Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no
Se prekenliste side 16 for datoer

Våningshuset på k

Alle som har vært i eller ved kirken i det siste har nok observert at det gamle huset som sto til nedfalls nå er pent innpakket. Hva er bakgrunnen for dette?

AV ØYSTEIN PETTERSEN

Skjold gård er blant de eldste i Fana, trolig har her vært gårdsdrift siden et par hundre år etter Kristi fødsel. I store deler av historien hørte gården under Nonneseter-godset, og var drevet av leilendinger. Oberst Georg von Krogh, den siste bymannen som eide hele gården, solgte til Fanabønder i 1714. Rundt 1860 ble Skjold en av de første gårdene i Fana som ble utskiftet etter den nye Utskiftingsloven, og området rundt kirketomten ble da tilhørende bruk 11, med seks hus og eget tun. Denne gården ble drevet fram til midten av 1960-tallet, siste brukere var David M. Skjold og konen Eli Hallvardsdatter.

I forbindelse med planlegging og bygging av kirken ble det for øvrig gjort fornaldersundersøkelser på tomten, dokumentert i «Funnkart nr. 1 Skjoldlia 58» utarbeidet av konservator Per Fett. Dette er en oversikt over forhistoriske minner som ble funnet i haugen der parkeringsplassen er i dag.

Våningshuset er sannsynligvis fra nybyggingen som ble foretatt i forbindelse med utskiftingen, altså fra rundt 1860, men det kan også være noe eldre, da bygningstypen er vanlig fra tidlig 1800-tall, beskrevet av byantikvaren som «en lemstove, trolig med to tømmerkjerner og mellomgang i stolpeverk, med karakteristiske arker over mellomgangen.»

Vern eller riving?

Huset har forfalt gjennom flere år, og har i det siste vært i en temmelig sørgelig forfatning, som de fleste har erfart ved selvsyn. Det var rett og slett et skjemmende førsteinntrykk for besøkende til kirken, og mange stilte også spørsmål ved sikkerheten – hva om huset ramlet sammen når det var folk i nærheten? En tid ville Menighetsrådet og BKF helst rive det, og søknad ble sendt Byantikvaren. Denne gikk imidlertid mot dette, men bare som en anbefaling. Huset ble anslått som verneverdig, men ikke fredet, og ble anbefalt gjenoppbygd. Begrunnelsen for dette var:

«Det er lite igjen av den tradisjonelle gårds-

bebyggelsen i de tidligere jordbruksbygdene innenfor kommunegrensene, og det meste av det som finnes er sterkt ombygget. Tunet på Skjold har derfor verdi både ut fra sjeldenhet og autentisitet, som eksempel på tradisjonell gårdsbebyggelse i Fana fra 1800-tallet. Etter Byantikvarens vurdering har anlegget derfor også betydelig opplevels- og pedagogisk verdi. Bygningsanlegget har samlet meget stor antikvarisk verdi.»

Kostnadene ved restaurasjon ble anslått til rundt 5,5 millioner kroner i følge Eiendomsavdelingen i BKF. Faktisk eier av huset er Bergen kommune ved BKF. Det er klart at

Skjold menighet ikke har hatt mulighet til å bekoste restaurasjon, og årene gikk og forfallet fortsatte. Men i fjor høst vedtok BKF at huset skulle gjenoppbygges, og selv stå som ansvarlig for arbeidet og kostnadene.

Framtidig bruk

Frode Bjerkreim ved Eiendomsavdelingen i BKF forteller at verneverdien først og fremst er knyttet opp mot bevaring av fasaden. Selve ytterkledningen var i svært dårlig stand, men den er ikke så gammel, så det betyr lite for historisk autentisitet om denne byttes. Bærekonstruksjonen er laftet tømmer midt

irketomten

i veggene, og den hadde holdt seg overraskende godt. Innvendige vegger er ikke bærende, og rominndelingen er heller ikke spesielt verneverdig, så under gjenoppbyggingen kan det innvendige gjøres helt etter eget ønske. Derved er planen å utstyre huset med moderne innredning og ventilasjon. BKF ønsker at huset skal kunne brukes aktivt av menigheten, men også generere inntekter, slik at investeringen kan betale seg. Hovedønsket til BKF er å etablere en ny avdeling av barnehagen i bygget. Dette krever at restaurasjonen tilpasses formålet, og dette må også godkjennes av

Hovedbildet: Våningshuset som det så ut like før restaurasjonsarbeidet begynte. Over: Forfallet var også kommet langt innvendig. BEGGE FOTO: BKF EIENDOMSDELINGEN

Under, helt til venstre: TUNET på bruk 11, Skjold på begynnelsen av 1950-tallet. UKJENT FOTOGRAF

Til venstre: Slik ser huset ut i dag, med arbeid i full gang under presenningen FOTO: Ø. PETTERSEN

Helsetilsynet, noe Bjerkreim mener det ligger vel til rette for, blant annet er der godt egnede utearealer på hustomten. I tillegg til barnehage kan huset også brukes til ulike kulturaktiviteter for kirken – når bygget leveres nyoppusset er det viktig at det tas i bruk, og også skaper aktiviteter og inntekter.

Gårdshuset var sist omtalt i menighetsbladet i 1997, og da sluttet artikkelen med, «Fremtidig bruk av huset er ikke helt bestemt, men mest sannsynlig får det en bruk i tilknytning til Skjold Kirke.» Kanskje er vi der nå, 15-16 år seinere? ●

Jubileumskoret

Søråshøgda barnekor feirer 15 års jubileum Velkommen til konsert 18. april

Søråshøgda barnekor et tilknyttet KFUK-KFUM og Skjold menighet. Vi ble stiftet 21. februar 1985 av Ellen Fasmer og Torill Kongsbakk som ønsket å gi et fritidstilbud til barn i nærområdet rundt Søråshøgda. I begynnelsen foregikk øvelsene på Søråshøgda barneskole, men vi er nå flyttet til Skjold kirke hvor vi møtes hver torsdag, og øver i fire ulike grupper. Barna er i alderen 5 år til og med 7. trinn, og vi teller for tiden ca 90 barn fra ulike steder i Fana, men hovedsakelig fra Søråshøgda, Skjold, Smørås og Apeltun.

Dette er et kor med stor takhøyde og med et repertoar som spenner over alt fra kristne sanger til tradisjonelle barnesanger og folkeviser. Vi har ingen opptaksprøver, det viktigste er å gi barna sangglede og et positivt sosialt miljø. Samtidig får de oppgaver å vokse på både musikalsk og sosialt.

Opp gjennom årene har vi deltatt på utallige arrangement på Vestlandet bl.a. i Grieghallen og Troldsalen, men Skjold kirke er den mest brukte arenaen. Vi reiser på turer både i nærmiljøet og ellers i Norge, og tre ganger har vi vært helt til London. Påskefestgudstjeneste med sang, drama og dans har vært en tradisjon i koret i mange år og er spesielt populært hos de eldste som får lov til å overnatte i kirken. Vi sprer sangglede på lokale eldresentre hvert år og har spilt inn flere CD-er.

Koret er foreldredrevet med eget foreldrestyre og vi ønsker å takke mange dyktige ledere og musikere som gir mye av sin tid til koret vårt.

For tiden samarbeider vi med Bjarte Leithaug og ønsker både store og små velkommen på konsert i Skjold kirke 18. april kl 18:00 for å høre på oss. Billettpriser: Voksne kr. 100,-, barn (over 5 år) kr. 50,-, familie kr. 200,-.

Kom og hør på oss da vel! Og synes du det høres kjekt ut å synge i vårt kor, er du velkommen til å være med. Se vår hjemmeside: www.sbkor.no ●

Menighetskalender

døpte

Benedikte Elise Butt
Ingeborg Ursin Haugrønning
Josefine Løvstett
Marthine Haukeland
Jonathan Bell Wingaard
Mia Moss-Iversen Lundegård
Matilde Glesnes Ferning
Isak Butz Rokkonæs
Marius Nordvik Lunåshaug
Athelie Skaatun Rødsæther
Andreas Jansen
Phillip Røtne Heimark
Adrian Karlsen Fauskanger
Lykke Olene Sedal Eriksen
Emilia Tomine Kvamsdal

døde

Erna Morena Hertwig
Aslaug Margit Rasmussen
Aase Elisabeth Venge
Arve Lie
Ingolv Gjesdal
Brita Elisabeth Smørås
Kjell Dyrkolbotn
Norvald Sigurd Rødsand
Magne Kaldestad
Berit Eriksen
Nils Andreassen Skutle

gudstjenester

Søndag 24. mars, palmesøndag
11.00: Gudstjeneste. Johannes
12, 1-13 Spr. Brekke. Dåp, natt-
verd, kirkekafe.

Skjærtorsdag, 28. mars
11.00: Nattverdsgudstjeneste.
Johannes 13, 1-17. Spr. Brekke.

Langfredag, 29. mars
11.00: Langfredagsgudstjeneste.
Lukas 22, 39- 23,46. Kpl. Moe.

Påskedag, 31. mars.
11.00: Høytidsgudstjeneste.
Johannes 20, 1 -10. Kpl. Moe.
Dåp, nattverd, kirkekafe.

2. påskedag, 1. april.
19.30: Oppstandelsesmesse i
Slettebakken kirke.

Søndag 7. april, 2. søndag i påsketiden
11.00: Familiegudstjeneste/
påskefestgudstjeneste med Sør-
åshøgda barnekor. Joh. 20,24-31.

Spr. Brekke. Dåp. Kirkekafe.
Offer til Søråshøgda Barnekor.

Søndag 14. april, 3. søndag i påsketiden
11.00: Ung Messe. (Skjoldstock)
Markus 6,30-44. Kpl. Moe m/
flere. Kirkekafe.

Søndag 21. april, 4. søndag i påsketiden
11.00: Gudstjeneste med Tårn-
agentene. Apostelgj. 8, 26-39
Spr. Brekke / trosoppl. J. Torve-
stad. Dåp. Kirkekafe.

Søndag 28. april, 5. søndag i påsketiden
11.00: Jazzgudstjeneste
i samarbeid Sjømannskirken.
Johannes 17, 6-11. Kpl. Moe
m/konfirmanter. Cantus.
Dåp, nattverd, kirkekafe.

Søndag 5. mai, 6. søndag i påsketiden
11.00: Gudstjeneste. Matteus 6,
7-13. Spr. Brekke. Nattverd,
søndagsskole, kirkekafe.

Torsdag 9. mai, Kristi himmelfartsdag
12.00: Friluftsgudst. på Smørås-
fjellet. Johannes 17. 1-15. Spr.
Brekke. Kirkekafe = korgafest.

Søndag 12. mai, søndag før pinse
11.00: Gudstjeneste. Johannes
16. 12-15. Spr. Brekke. Nattverd,
kirkekafe.

Grunnlovsdag, 17. mai
10.00: Gudstjeneste. Lukas 17,
11-19. Kpl. Bjørn Moe.

Pinsedag 19. mai
11.00: Høytidsgudstjeneste.
Johannes 14, 23-29. Kpl. Moe
Dåp, nattverd, kirkekafe.

Søndag 26. mai, Treenighetssøndagen
11.00: Familiegudstjeneste.
Lukas 24,45-48. Kpl. Moe.
Dåp. Kirkekafe.

Søndag 2. juni, 1. søndag i treenighetstiden
11.00: Gudstjeneste. Johannes
3,1-13. Kpl. Moe. Nattverd. Dåp.

SØNDAGSSKOLE VÅREN 2013

17. mars: Familiegudstj.
24. mars: Palmesøndag –
ikke søndagsskole
31. mars: Første påskedag –
ikke søndagsskole
7. april: Barnas påske-
søndag – familie
gudstjeneste
14. april: Ungdomsgudstj.
21. april: Tårnagentgudstj.
28. april: Jazzgudstjeneste
5. mai: Søndagsskole –
semesteravslutning

Basar

Kirkelaget avholder sin årlige
basar mandag den 18. mars kl.
18.30. Det blir åresalg og tre-
kning av hovedutlodning. Mange
fine gevinster og god bevert-
ning. Alle er hjertelig velkom-
men! Gerd Dale

Mulig utsettelse av fest

Den annonserte jubileumsfes-
ten 5. april blir muligens erstat-
tet av en utvidet festkirkekafe
etter gudstjenesten 7. april.

Fredagskafé med Krydder

-ukeslutt for travle voksne

**Nye og gamle Fredagskafé-
gjester er velkommen i
peisestuen i Skjold kirke**

Vi starter ca 19:30 med et kvelds-
måltid. Vi serverer godt brød, te
og kaffe – du tar med én sort på-
legg til felles matbord og 30 kr til
dekning av fellesutgifter.

- God tid til prat.
- God musikk.
- Ord før helgen.

Program for resten av vårsemesteret 2013:

- 19. april: Skjold kirke 15 år; ny
kirke ga mange forventninger.
Hvordan blir fremtiden; stikkord
trosopplæring?
- 31. mai: Tur til Lysekloster.